

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ
ІМЕНІ МИКОЛИ ЯРМАЧЕНКА

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Інститут спеціальної педагогіки і психології
імені Миколи Ярмаченка НАПН України
Директор інституту
Засенко В.В.

“18” травня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психолого-педагогічна діагностика осіб з порушеннями мовлення

напрямок підготовки **05 Соціальні та поведінкові науки, 01 Освіта**
(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність **053 Психологія, 016 Спеціальна освіта**
(шифр і назва спеціальності)

відділ аспірантури і докторантури

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма «Психолого-педагогічна діагностика осіб з порушеннями мовлення» для здобувачів доктора філософії за напрямом підготовки 05 Соціальні та поведінкові науки, 01 Освіта, 15 с.

Розробники: Е.А. Данілавічуте, завідувач відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, кандидат пед. наук, старший науковий співробітник

Робочу програму схвалено на засіданні відділу логопедії Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка

Протокол від "16" квітня 2020 року № 4

Завідувач відділу Данілавічуте Е.А.

Схвалено вченою радою Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України за напрямом підготовки (спеціальністю) 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 Психологія, 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта

Протокол від "14" травня 2020 року № 4

"18" травня 2020 року

Голова вченої ради Васенко В.В.

©Данілавічуте Е.А., 2020 рік
©Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2020 рік

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, 01 Освіта	Вибіркова	
	Напрямок підготовки 016 Спеціальна освіта, 053 Психологія		
Модулів – 2	Спеціальність: 053 Психологія, 016 Спеціальна освіта	Рік підготовки	
Змістових модулів – 2		1-й	
Загальна кількість годин – 60		Семестр	
		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 16 самостійної роботи аспіранта – 44	Освітньо-кваліфікаційний рівень: здобувачі доктора філософії	Практичні	
		14 год.	
		Вид контролю:	
		Залік 2год.	

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: опанування високотехнологічних науково доказових стратегій психолого-педагогічної діагностики дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку, що розроблені вітчизняними науковцями відділу логопедії.

Завдання дисципліни полягає в опануванні знань та умінь, що озброюють науковим підґрунтям кваліфікації порушень мовленнєвого розвитку, дають змогу оволодіти технологією організації обстеження дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в спеціальних закладах і закладах з інклюзивною формою навчання; інструментарієм для застосування психолінгвістичного підходу до діагностики мовленнєвих порушень; уявленнями про сучасні технології логопедичного впливу на лінгвістичний розвиток дітей з порушеннями мовлення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач звання доктора філософії повинен

знати: сутність наукового підґрунтя кваліфікації порушень мовленнєвого розвитку, що визначають вибір стратегій реалізації навчально-виховного процесу в умовах наявності патології мовлення, а також психолінгвістичного підходу до

логопедичної діагностики та компенсації мовленнєвих порушень; контент сучасних диференційованих технологій діагностики порушень мовлення;

вміти: здійснювати аналіз мовленнєвого розладу з позицій психолінгвістичного підходу, відбір та поступове конструювання завдань на основі психолінгвістичного аналізу порушення; застосовувати технологією професійного співробітництва як невід'ємну складову стратегій визначення мовленнєвої патології.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади вивчення порушень мовленнєвого розвитку

Тема 1. Анатомо-фізіологічні та психофізіологічні основи мовлення у світлі останніх досягнень науки та практики логопедії

Акт мовлення – узгоджена робота системи органів (центральна та периферична частини мовленнєвого апарату). Онтогенез мовлення у контексті психомоторного розвитку організму дитини. Взаємозв'язок загальної та мовленнєвої моторики в умовах звичайного та порушеного розвитку: уявлення про специфіку порушень загальної моторики та мовлення. Роль пластичності та компенсації у розвитку організму дитини. Нейродинаміка та умови створення позитивних нейродинамічних змін як основи компенсації.

Тема 2. Сучасні психолінгвістичні уявлення про базові порушення мовленнєвого розвитку різного генезу

Поняття про дизартрію, алалію, афазію, ринолалію, заїкання. Короткі відомості з проблеми вивчення порушення мовленнєвого розвитку різного генезу в теорії та практиці логопедії. Характеристика ступенів прояву та різновидів неврологічної патології як основи виникнення мовленнєвих порушень. Структура дефекту при різних порушеннях мовленнєвого розвитку. Характеристика форм у контексті кожного базового порушення мовлення: нейрофізіологічні механізми, специфіка моторних розладів, особливості мовлення. Специфіка діагностики при різних базових порушеннях мовленнєвого розвитку у контексті ТПМ.

Змістовий модуль 2. Інноваційні технології організації процедури психолого-педагогічної діагностики порушень мовлення

Тема 3. Діагностика порушень фонологічного компоненту мовлення

Визначення стану розвитку мовнорухового аналізатора: операцій уваги і пам'яті, сприймання рухів артикуляційного апарату, якості здійснення рухового контролю, мисленнєвих операцій, що дають змогу аналізувати, синтезувати, узагальнювати, порівнювати, класифікувати тощо тонкі диференційовані рухи артикуляційного апарату. Визначення стану розвитку слухового аналізатора: операцій уваги і пам'яті, сприймання звуків мовлення на слух, якості здійснення слухового контролю, мисленнєвих операцій, що дають змогу аналізувати, синтезувати, узагальнювати, порівнювати, класифікувати тощо звуки мовлення за їхніми акустичними ознаками. Прийняття рішення про якість взаємодії мовнорухового і слухового аналізаторів.

Тема 4. Діагностика порушень лексико-граматичного компоненту мовлення

Технологія вивчення стану розвитку вербального контенту. Технологія визначення стану розвитку навичок граматичного конструювання у контексті морфологічної словозміни.

Тема 5. Діагностика порушень писемного мовлення

Технологія визначення стану розвитку фонемографічних уявлень. Технологія визначення стану розвитку орфографічної компетентності. Технологія вивчення стану сформованості рецептивної діяльності різної модальності у контексті читання.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с/р	залік	екзамен		л	п	с/р	залік	екзамен
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади вивчення порушень мовленнєвого розвитку												
Тема 1. Анатомо-фізіологічні та психофізіологічні основи мовлення у світлі останніх досягнень науки та практики логопедії	4	-	2	2	-	-	4	-	2	2	-	-
Тема 2. Сучасні психолінгвістичні уявлення про базові порушення мовленнєвого розвитку різного генезу	8	-	4	4	-	-	8	-	4	4	-	-
Разом за змістовим модулем 1	12	-	6	6	-	-	12	-	6	6	-	-
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Інноваційні технології організації процедури психолого-педагогічної діагностики порушень мовлення												

Тема 3. Діагностика порушень фонологічного компоненту мовлення	4	-	2	2			4	-	2	2	-	-
Тема 4. Діагностика порушень лексико-граматичного компоненту мовлення	6	-	2	4			6	-	2	4	-	-
Тема 5. Діагностика порушень писемного мовлення	6	-	4	2			6	-	4	2	-	-
ІНДЗ	30			30			30			30		
Разом за змістовим модулем 2	48	-	8	38	2		48	-	8	38	2	
Усього годин	60	-	14	44	2		60	-	14	44	2	

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Анатомо-фізіологічні та психофізіологічні основи мовлення у світлі останніх досягнень науки та практики логопедії	2
2	Сучасні психолінгвістичні уявлення про базові порушення мовленнєвого розвитку різного генезу	4
3	Діагностика порушень лексико-граматичного компоненту мовлення	2
4	Діагностика порушень лексико-граматичного компоненту мовлення	2
5	Діагностика порушень писемного мовлення	4
Усього годин		14

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання передбачають виконання здобувачами позааудиторної *самостійної роботи* та *індивідуального навчально-дослідного завдання*.

Завдання для самостійної роботи співпадають з темами практичних занять і передбачають роботу з **науковими текстами відповідно до тематики дослідження**(добір відбувається індивідуально), про що складається короткий письмовий звіт або готується повідомлення.

Критерії оцінювання: **здатність до** коректного і науково виваженого аналізу теоретичного матеріалу – 1 бал, **здатність до** творчого і науково виваженого обґрунтування власної позиції у процесі розкриття теми – 2 бала, **здатність до** логічного структурування матеріалу – 1 бал, **здатність до** грамотної (без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок) презентації матеріалу – 1 бал.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання – це складання діагностичного «профілю дитини» відповідно до тематики власного наукового дослідження.

Критерії оцінювання: **здатність до** точного інформаційного викладу суті матеріалу – 10 балів, **присутність** самостійної, оригінальної літературної форми, яка відрізняється своєрідністю і правильністю використання лінгвістичних засобів рідної мови, чіткою послідовністю викладу – 15 балів, **правильність оформлення** – 5 балів.

8. Методи навчання

На практичних заняттях з дисципліни за джерелами знань використовуються такі методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вправи: ситуаційні завдання, кооперативне навчання (робота за методом малих груп), моделюючі вправи (з використанням роздаткового матеріалу).

За характером логіки пізнання використовуються такі методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький.

9. Методи контролю

Усний контроль у вигляді індивідуального та фронтального опитування. Письмовий контроль у вигляді самостійних письмових робіт, поточного тестування.

*Контроль навчальних досягнень
для очної та заочної форм навчання*

Вид діяльності здобувача наукового ступеня доктора філософії	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	3	3	4	4
Робота на практичному занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	3	15
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Усього	30	8	43	11	59
Максимальна кількість балів: 132 (100%)					
Розрахунок коефіцієнта: $132:60=2,2$					

10. Розподіл балів, які отримує здобувач наукового ступеня доктора філософії

При складанні заліку

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			
T1	T2	T3	T4	T5	100% (132 бали) X:2,2=фактична кількість балів здобувача
4	8	4	6	36	
Максимальна кількість балів: 91 (100%)					
Розрахунок коефіцієнта: $132: 60 = 2,2$					
Кількість балів здобувача – X					

T1, T2 ... T5 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100 A	відмінно	

82-89 В	добре	зараховано
74-81 С		
64-73 D	задовільно	
60-63 Е		
35-59 FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34 F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

На практичних заняттях передбачено використання **методичного інструментарію**, що представлений нижче.

1. Презентаційні матеріали, що відображають зміст практичних занять, а також містять необхідні завдання для закріплення набутих знань.
2. Посилання на джерела, що дають змогу поглибити знання.
3. Фронтальна робота, що передбачає як колективну і групову творчість, так і репрезентацію індивідуальних досягнень.
4. Організація наукових дискусій відповідно до будь-якої з тем, що передбачені програмою.

12. Рекомендована література Базова

1. Андрусишина Л.Є. Психолого-дидактичні характеристики підручника “Читанка. 3 клас” для молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення / Л.Є. Андрусишина // Дидактичні та соціально-педагогічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: Вип. 11. – К.: Науковий світ, 2009. – С. 9-13.

2. Андрусишина Л.Є. До питання про диференційну діагностику в логопсихології. / Л.Є. Андрусишина// Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2013. – № 4. – С. 23–27.

3. Бартенева Л.І. Сучасні підходи до методичного забезпечення навчання школярів початкової ланки загальноосвітніх шкіл для дітей з ТПМ. / Л.І. Бартенева //Матеріали науково-практичних семінарів «Проектування розвитку обдарованості в системі проектування навчально-виховного процесу» м. Київ, 1березня; м. Одеса, 29 березня; м. Горлівка, 21 квітня. – К: ЮД. 2011 – С. 8-12.

4. Бартенева Л.І. Сучасні підходи до створення підручника «Читанка» для дітей мовленнєвої школи / Л.І. Бартенева //Дидактичні та соціально-психологічні

аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: вип. 11 / За ред. В.В. Засенка. – К.: Наук. світ, 2009. – С. 17–20.

5. Бех І.Д. Деякі аспекти нової виховної парадигми (в контексті творчості А.С.Макаренка) / Бех І.Д., Вознюк О.В., Лемківський М.В. // Педагогіка і психологія. – 2001. – №1. – С. 5-17.

6. Гильбух Ю.З. Идеи дифференцированного обучения в отечественной педагогике / Гильбух Ю.З. // Педагогика. – 1994. – №5 – С. 80-83.

7. Давыдов В.В. Виды обобщения в обучении / Давыдов В.В. – М.: Директ-Медиа, 2008. – 843 с.

8. Данілавічюте Е.А. Підходи до вивчення теми „Текст” у молодших класах загальноосвітньої школи для дітей з тяжкими порушеннями мовлення / Е.А. Данілавічюте // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: вип. 11 / За ред. В.В. Засенка. – К.: Наук. світ, 2009. – С. 78–81.

9. Данілавічюте Е.А. Концептуальні засади вивчення порушень письма з позицій діяльнісного підходу / Е.А. Данілавічюте // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови: (Наук.-метод. зб.) / За ред. В.В. Засенка, А.А. Колупаєвої – К.: Науковий світ, 2010. – вип. 1. – С. 81-91.

10. Данілавічюте Е. А. Методика викладання теми «Правопис» у молодших класах загальноосвітньої школи для дітей із ТПМ // Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2011 – №3. – С. 2-5.

11. Данілавічюте Е. А. Методика викладання теми «Правопис» у молодших класах загальноосвітньої школи для дітей із ТПМ (тема: «Ненаголошені *Е, И* у коренях слів») // Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2011 – №4. – С. 2-5.

12. Данілавічюте Е.А. Методика викладання теми «Правопис» у молодших класах загальноосвітньої школи для дітей із ТПМ (тема: «Написання глухих і дзвінких приголосних»). / Е.А. Данілавічюте // Дефектологія. Особлива дитина: навчання та виховання. – 2012. – № 1. – С. 6–13.

13. Данілавічюте Е.А. Програмне забезпечення процесу опанування англійської мови учнями 1-4 та 5 класів із тяжкими порушеннями мовлення / Е.А. Данілавічюте // Особлива дитина: навчання та виховання. – 2014. – № 3.

14. Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А.А.Колупаєвої. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 360 с.

15. Ільяна В. М. Методика діагностики порушень читання молодших школярів з ТПМ / В.М. Ільяна // Український логопедичний вісник: (Наук.-метод. зб.) – К.: ПП. Актуальна освіта, 2010. – вип. 1. – С. 30-38.

16. Ільяна В.М. Сучасний стан вивчення читання як процесу (психолого-педагогічний аспект) / В.М. Ільяна // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : зб. статей молодих вчених / [за ред. В.В.Засенка, А.А. Колупаєвої.] – К.: 2012 – Вип. 3. – 206с.

17. Інклюзивна освіта. Підтримка розмаїття у класі: практ. посіб. / [Тім Лорман, ДжоанД еппелер, Девід Харві]; пер. з англ. – К.: СПД-ФО Парашин І.С., 2010. – 296 с.

18. Логинова Е.А. Нарушения письма. Особенности их проявления и коррекции у младших школьников с задержкой психического развития: Учебное пособие / Под ред. Л.С. Волковой. СПб.: "ДЕТСТВО-ПРЕСС", 2004. - 208с.

19. Кларин М.В. Педагогическая технология в учебном процессе. Анализ зарубежного опыта / Кларин М.В. – М.: Знание, 1989. – 75 с.

20. Клименюк Н.В. Інклюзія людей з особливими потребами до суспільного життя: історичний аспект. [Електронний ресурс] / Клименюк Н.В. – 2009. – С. 148-153. Режим доступу: <http://www.nbuiv.gov.ua>

21. Колупаєва А.А., Данілавичюте Е.А., Литовченко С.В. Професійне співробітництво в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. – К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. – 192 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).

22. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. – К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

23. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Діти з особливими потребами в загальноосвітньому просторі: початкова ланка. Путівник для педагогів: Навчально-методичний посібник. – Київ, 2010. – 96 с. – (Серія «Інклюзивна освіта»).

24. Рібцун Ю. В. Ігрові прийоми з розвитку лексико-граматичної складової мовлення дітей з порушеннями мовлення / Юлія Рібцун // Початкова школа. – 2010. – № 12. – С. 52–56.

25. Рібцун Ю. В. Програмно-методичне забезпечення навчання школярів із тяжкими порушеннями мовлення / Ю. В. Рібцун // Інтеграція науки і практики в умовах модернізації корекційної освіти України : зб. наук. пр. – Херсон : ПП Вишемирський В. С., 2014. – С. 186–191.

26. Рібцун Ю. В. Словничок для діточок : пароніми : навч.-метод. посіб. / Ю. В. Рібцун, О. Г. Рібцун. – К. : Світич, 2012. – 136 с.

27. Рудестам К. Групповая психотерапия. Психокоррекционные группы: теория и практика / Рудестам К. // Общ. ред. и вступ. ст. Л.А. Петровской. – М.: Прогресс, 1999. – 367 с.

28. Селевко Г.К. Педагогические технологии на основе дидактического и методического усовершенствования УВП Г.К. Селевко / Селевко Г.К. – М.: НИИ шк. технологий, 2005. – 287 с.

29. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии / Селевко Г.К. – М.: Нар. образование, 1998. – 256 с.

30. Сисоєва С.О. Особистісно орієнтовані педагогічні технології: метод проектів / Сисоєва С.О. // Неперервна професійна освіта: теорія і практика // Наук.-метод. журн. – 2002. – Вип. 1(5). – С. 73-80.

31. Сисоєва С.О. Педагогічні технології і професійний розвиток особистості / Сисоєва С.О. // Przyzywanie glebi do kregu stow, mysli, idei i dzialan. – 1999-2001. – С. 741-754.

32. Сисоєва С.О. Педагогічні технології: визначення, структура, проблеми впровадження / Сисоєва С.О. // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – Вип.4. – С. 69-79.

33. Сікорський П.І. Теорія і методика диференційного навчання / Сікорський П.І. – Львів: Сполох, 2000. – С. 314.
34. Славина Л.С. Трудные дети / Славина Л.С. – М.; Воронеж, 1998. – 447 с.
35. Словник іншомовних слів / За ред. О.С.Мельничука. – К.: Головна редакція УРЕ, 1977. – 775 с.
36. Слободчиков В.И. Психология человека / Слободчиков В.И., Исаев Е.Н. – М., 1995. – 384 с.
37. Стадненко Н.М., Ілляшенко Т.Д., Борщевська Л.В., Обухівська А.Г. Методика діагностики відхилень у розумовому розвитку молодших школярів та старших дошкільників. – Кам'янець-Подільський, 1998.
38. Талызина Н.Ф. Педагогическая психология / Талызина Н.Ф. – М., 1998 – 288 с.
39. Таранченко О.М., Найда Ю.М. Диференційоване викладання в інтегративному класі навчально-методичний посібник / За загальною редакцією Колупасової А.А. – К.: Видавнича група „А.С.К.”, 2012. – 2012. – 124 с.
40. Трофименко Л.І. Модель формування та корекції розумових операцій та дій з мовними одиницями у молодших школярів з ТПМ для засвоєння знань про будову слова / Л. І. Трофименко // Дидактичні та соціально-психологічні аспекти корекційної роботи у спеціальній школі: Наук.-метод. зб.: вип. 11 / за ред. В.В. Засенка. – К.: Наук. Світ, 2009. С. 283-287.
41. Трофименко Л.І. Механізми засвоєння лексико-граматичних одиниць мови учнями молодшого шкільного віку із нерізко вираженим загальним недорозвитком мовлення / Трофименко Л.І. // Дефектологія. Особлива дитина: навчання і виховання. – 2013. – №1. – С. 9–13.
42. Українська мова: підручник для 2 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ч. 1 / авт. кол. : В.В. Тищенко, Е.А. Данілавічюте, Л.І. Трофименко – К.: Педагогічна думка, 2009. – 96с., іл.
43. Українська мова: підручник для 2 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ч. 2 / авт. кол. : В.В. Тищенко, Е.А. Данілавічюте, Л.І. Трофименко – К.: Педагогічна думка, 2012. – 96с., іл.
44. Ульєнкова У.В. Дети с задержкой психического развития / Ульєнкова У.В. – Нижний Новгород, 1994. – 233 с.
45. Унт И.Э. Индивидуализация и дифференциация обучения / Унт И.Э. – М.: Педагогика, 1990. – 192 с.
46. Читанка: підручник для 2 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ч. 1 / авт. кол. : Л.І. Бартєнєва, О.Е. Шевченко, Л.Є. Андрусишина – К.: Педагогічна думка, 2009. – 96с., іл.
47. Читанка: підручник для 2 кл. загальноосвітніх шкіл для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. Ч. 2 / авт. кол. : Л.І. Бартєнєва, О.Е. Шевченко, Л.Є. Андрусишина – К.: Педагогічна думка, 2012. – 96с., іл.
48. Щуркова Н.Е. Педагогическая технология как учебная дисциплина / Щуркова Н.Е. // Педагогика. – 1993. – №2. – С. 66-70.
49. Эльконин Д.Б. Связь обучения и психического развития детей // Эльконин Д.Б. Избранные психологические труды. – М., 1989. – С. 78-94.

50. Якиманская И.С. Психологические проблемы усвоения знаний / Якиманская И.С. // Московская психологическая школа. История и современность / Под ред. В.В. Рубцова. – Т.3. – М., 2004. – С. 2-11.

51. Robert E. Slavin. Research on Cooperative Learning: an international perspective // Scandinavian Journal of Educational Research. – Vol. 33. №4. – 1989. – P. 9-1.

52. Turnbull, A., & Turnbull, R. (2001). Families, professionals and exceptionality: Collaborating for empowerment. (Тернбулл, А. та Тернбулл, Р. (2001) Родина, спеціалісти та винятковість: Співпраця заради надання можливостей) Columbus, OH: Merrill Prentice Hall.

Допоміжна

1. Алатарцева О.М. Успіх як результат самореалізації особистості / Алатарцева О.М. // Наука і сучасність: Зб. наук. ст. Національного пед. ун-ту ім. М.П. Драгоманова. – К.: Логос, 1999. – Ч. 2. – 285 с. – С. 9-16.
2. Безпалько В.П. Слагаемые педагогической технологии / Безпалько В.П. – М.: Педагогика, 1989. – 190 с.
3. Беккер К.П., Совак М. Логопедия. – М: Медицина, 1981.
4. Выготский Л.С. Проблема обучения и умственного развития в школьном возрасте / Выготский Л.С. // Педагогическая психология. – М., 1991. – С. 374-391.
5. Гальперин П.Я. Лекции по психологии / Гальперин П.Я. – М., 2002. – 400 с.
6. Занков Л.В. Обучение и развитие / Занков Л.В. // Хрестоматия по возрастной и педагогической психологии. – М., 1981. – С. 21-26.
7. Ілляшенко Т.Д. Чому їм важко вчитися? Методичний посібник, присвячений питанням психолого-педагогічної допомоги молодшим школярам із труднощами у навчанні. / Ілляшенко Т.Д. - Київ: Видавництво "Початкова школа", 2003. - 128с.
8. Лернер И.Я. Проблемное обучение / Лернер И.Я. – М., 1974. – 64 с.
9. Логопедия: учебник для студ. дефектом. фак.. пед.. высш. учеб. заведений / под. ред. Волоковой. – 5-е изд., перераб. и доп. – М.: Гуманитар. Узд центр ВЛАДОС, 2007. – 703 с.: ил. – (Коррекционная педагогика).
10. Логопедія: Підручник для вищої школи / за ред. проф. М.К.Шеремет. – К.: «Слово», 2010.
11. Лукашевич М.П. Теорія і практика самоменеджменту. / Лукашевич М.П. – К.: МАУП, 1999. – 360 с.
12. Кулагина И.Ю. Возрастная психология: развитие ребенка от рождения до 17 лет / Кулагина И.Ю. – М.: Изд-во УРАО, 1999. – 175 с.
13. Менчинская Н.А. Проблемы учения и умственного развития школьника / Менчинская Н.А. – М., 1989. – 224 с.
14. Моляко В.О. Психологічна готовність до творчої праці / Моляко В.О.// – К.: Знання, 1989. – 48 с.

15. Обухова Л.Ф. Детская (возрастная) психология. / Обухова Л.Ф. – М.: Российское педагогическое агентство, 1996. – 374 с.
16. Олексюк О.І. Нормативно-регулятивні механізми розвитку особистості / Олексюк О.І. // Педагогіка толерантності. – 1999. – №1. – С. 85-91.

13. Інформаційні ресурси

1. Психолінгвістика правопису у контексті сучасного підручника для школярів із тяжкими порушеннями мовлення Данілавічюте, Е.А.(2016) Проблеми сучасного підручника (17). стор. 109-122. ISSN 2411-1309 <https://lib.iitta.gov.ua/712737/>
2. Дитина із церебральним паралічем Чеботарьова, О. В., Коваль, Людмила Вікторівна, Данілавічюте, Е.А. (2018) «Ранок», ВГ «Кенгуру», м. Харків, Україна. ISBN 978-617-09-3801-5 <https://lib.iitta.gov.ua/711323/>
3. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей середнього дошкільного віку із ЗНМ Трофименко, Людмила Іванівна (2009) [Навчальний матеріал] <https://lib.iitta.gov.ua/8725/>
4. Діагностика особливостей лексичної компетенції у дітей із тяжкими порушеннями мовлення Трофименко, Людмила Іванівна(2019) Теоретичне і методичне забезпечення навчання та виховання осіб із особливими освітніми потребами ДДПУ, м. Слов'янськ, Україна, стор. 175-182. <https://lib.iitta.gov.ua/718666/>
5. Теоретичні засади дослідження лексичної сторони мовлення у дошкільників в умовах нормального та порушеного онтогенезу Трофименко, Людмила Іванівна (2013) Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови, 4 (1). стор. 85-95. ISSN 2313-4011 <https://lib.iitta.gov.ua/705120/>
6. Дослідження рецептивної діяльності різної модальності у контексті подолання розладів читання Ільяна, Валентина Михайлівна (2016) Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови (11). стор. 62-69. ISSN 2313-4011 <https://lib.iitta.gov.ua/712708/>
7. Попередження дислексій у дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку Ільяна, Валентина Михайлівна(2014) Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, м. Київ, Україна. (Неопублікований) <https://lib.iitta.gov.ua/705558/>
8. До питання диференційної діагностики дислалії та мінімальних проявів дизартрії Рібцун, Юлія Валентинівна (2012) Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. стор. 226-230. <https://lib.iitta.gov.ua/5840/>
9. Розмежування алалій та інших мовленнєвих і немовленнєвих вад Рібцун, Юлія Валентинівна(2012) Народна освіта, Електронний ресурс, 3 (18). ISSN 89661881715 <https://lib.iitta.gov.ua/5839/>
10. Реалізація психолінгвістичного підходу до програмово-методичного забезпечення з корекції фонетико-фонематичної сторони мовлення у молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення Ільяна, Валентина Михайлівна, Пригода, Зоряна Степанівна(2017) Особлива дитина: навчання і виховання, 3 (83). стор. 40-46. ISSN 2312-2781 <https://lib.iitta.gov.ua/712714/>

11. Корекція дизорфографії в учнів 5-6 класів з тяжким порушенням мовлення: методичні рекомендації Пригода, Зоряна Степанівна (2014) [Навчальний матеріал] (Неопублікований) <https://lib.iitta.gov.ua/705609/>
12. Особливості навчально-методичного забезпечення формування знань про дієслово в молодших школярів з тяжкими порушеннями мовлення Грибань, Галина Віталіївна(2016) Проблеми сучасного підручника (17). стор. 102-109. ISSN 2411-1309 <https://lib.iitta.gov.ua/712729/>

Примітки:

1. Робоча програма навчальної дисципліни є нормативним документом інституту і містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення та їх обсяг, визначає форми та засоби поточного і підсумкового контролів.

2. Розробляється викладачем. Робоча програма навчальної дисципліни розглядається на засіданні вченої ради і затверджується головою вченої ради.

3. Інститутом можуть вноситися зміни до форми та змістового наповнення «Робочої програми навчальної дисципліни» .

4. Формат бланка – А4 (210×297 мм)